

Šiandien – mėnulio delčia,
saulė teka 5 val. 25 min.,
leidžiasi 21 val. 25 min., dienos ilgumas 16 val. Vardadienius
švenčia Elena, Ignacas, Ignas, Ignotas, Leta, Leticija, Sanginas,
Vykintė. Ketvirtadienį – Bartauto, Bartautės, Bervaino, Bervainės,
Almedos vardadieniai, penktadienį – Tautvilas, Tautvaldas, Valdė,
Gustė, Augstė, Gustas, Gustavas, Guoda, Alfonsas, Alfa.
Rugpjūčio 1 – Klaipėdos miesto gimtadienis. Rugpjūčio 2 –
Ubagų diena, Porciunkulė, Šv. Mergelės Angelikosios šventė.

Banalus „genocido“
klausimas
Tokio prizo
dar nebuvo!

Kaip įveikti
šiuolaikinę marą –
depresiją?

„Visur duona
su pluta“... 6 p.
Tapytojų plenero
„Vasaras
Nemajūnuose
2019“ dalyvių
darbų
paroda (II) 8 p.

2 p.

4 p.

Maisto atliekos
iš daugiaubučių –
jau į atskirus
konteinerius 3 p.

Ar jaunam žmogui
gyventi Prienuose
iš tiesų taip
blogai? 5 p.

275

Veiveriai šventė...

Praėjusį savaitgalį Veiverių krašto žmonės minėjo Veiverių miestelio įkūrimo 275 metų sukaktį. Šiai reikšmingai datai buvo skirta ir dauguma seniūnijos vasaros šventės renginių. Apie juos - kituose laikraščio numeriuose.

Liucijos Ališauskaitės nuotrauka

Prienų rajono vietas veiklos grupei ir toliau vadovaus Virginija Žliobienė

2 p.

„Vilkaviškio grūdų“ elevatorius didina apsukas

Trečią veiklos sezoną skaičiuojančio žemės ūkio kooperatyvo „Vilkaviškio grūdai“ elevatoriaus veikla šią vasarą įgauja vis didesnį pagreitį. Naujas, našus elevatorius priima ne tik kooperatyvo narių, bet ir kitų ūkių derlių. Modernios įrangos ir geros vadybos dėka net javapjūtės įkarštyje nėra eilių, procesai skaidrus, o paslaugų ir supirkimo kainos konkurencingos.

(Nukelta į 2 p.)

Sklandytuvų gamykla minėjo 50-ties metų jubilieju

Seniai matytų draugų susitikimas, apskabinimai, šypsenos, linkėjimai, foto stendai, menantys pusės amžiaus sklandytuvų gamyklos skrydį. Trumpą ir išpūdingą aviacijos šventę dovanovo lakūnų akrobatų - Rolando Pakso, Roberto Noreikos ir Algimanto Žentelio - ANBO grupė, aviamodeliuotojas, pasaulio čempionas Donata Paužuolis, Arvydas Šabrinckas, skridės ANBO II replika, taip pat Kęstutis Miliūnas, atlikęs parodomąjį skrydį sklandytuvu LAK-17 mini/fes. Vakare danguje sušvitę fejerverkai... Štai taip praėjusių šeštadienį UAB „Sportinė aviacija ir Ko“ pažymėjo savo penkiasdešimtmečio jubilieju (Išsamiau - kitame laikraščio numeryje).

Onutė Valkauskienė
Autore's nuotrauka

UAB „Sportinė aviacija ir Ko“ šventė penkiasdešimties metų jubilieju.

Banalus „genocido“ klausimas

Kitai būti negalėjo. Klausimas, kaip sakoma, ne „ar“, o „kada“. Prezidentą čiupinėja įvairūs aktyvesni pinokiai: ką mano apie naktinius Vilniaus mero Remigijaus Šimašiaus žygius prieš paminklines lentas, Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklui pasivadinusi grupė reikalauja versti iš posto Gitanui Nausėdai, atrodo, tinkantį finansų ministram Vilių Šapoką, nes jis esą „neoliberalas“. Tai dėl to, kad jis į kairę bei į dešinę, į viršų bei apačion nedalina pinigų? Dilema: ar „neoliberalas“ su finansų ministro portfeliu šalai yra blogiai tais laikais, kada kone visos politinės partijos dalyvauja sprinto lenktynėse dėl „vaikų pinigų“ dydžio. Nuo 2006-2008 metų prabėgo vos dešimtmetis, kada tą portfelį turėjo politikas, sakes, kad sunkmetis ant slenkscio – niekadėjų išmislas tuo metu, kada jo partijai reikia eiti rinkimus.

Tačiau čiupinėjimo viršūnė praėjusių savaitę, mano požiūriu, pasiekė asociacijos „Lietuvos keliai“ vykdomasis direktorius Rimvydas Gradauskas, viešai pranešęs, kad dabartinio susisiekimo ministro Roko Masiulio vykdyta politika – „kelininkų genocidas“. Kokios sąvokos (beje, ne žurnalistų ar žiniasklaidos redaktorių išgalvotos), kokios dramos! Ministras ēmė ir užsuko čiaupą niekieno netrukdomai tekėjusių visuomenės pinigų srautams, skirtų keliamams testi bei remontuoti, kol nebus baigtas kokybės auditas. Priminsiu, prieš kelias savaites Susisiekimo ministerija paskelbė išankstines to auditu išvadas: veik devyni dešimtadaliai šalių kelių nutiesti, ignoruojant kokybės reikalavimus: mažiau skaldo, mažiau žvyro, mažiau asfalto ir betono nei reikalaujama. Žmogiška kalba kalbant – bent vienas dešimtadalis visur – pavogta. Dešimtadalis pinigų, ne žvyro. Nebūkime naivūs.

Išeitų, kad p. Gradausko požiūriu, jei ministras neleidžia lengva ranka netrukdomai vogti – jis vykdo vagiukų genocidą. Nors, žvelgiant kita kryptimi, normaliam žmogui turėtų atrodyti, kad nekokybiski kelai automobilizuotoje visuomenėje labiau kvepia kelininkų – vagiukų – vykdomu tautos naikinimu.

Tačiau p. Gradauskas turi savo originalų požiūrių į tą problemą: „Auditas gerai, tegul audituojas, žiūri, bet negalima nieko nedaryti į priekį. Negalima tik audituoti ir stoveti. Naujam ministriui bus labai sunku išeiti iš šio aklagatvio, kuriame dabar yra kelai. Dar tokio požiūrio į kelių šaką niekada nėra buvę. Nesupranta dirbantieji, kuo nusipeinėme tokio požiūrio, kad mūsų ministrai taip elgiasi su Lietuvos dirbančiais.“

Drėsčiau paaškinti: iš tikrujų, dar niekada tokio požiūrio nebuvu. Diduma visų ligšiol buvusių vyriausybių kelių priežiūrai skyrė, manau, truputį mažiau, nei buvo prašoma. Tačiau pakankamai. Nepaisant problemai, sunkmečių, kelininkai visais laikais augino savo taukus. Dėl stovėjimo – kita opera. Jeigu auditas būtų parodės, kad nekokybiskų darbų kelių sektorius yra koks vargas dešimtadalis, būtų gana paprasta identifikuoti brokdirbius ir, kaip tvirtina p. Gradauskas, nestovint judėti toliau. Tačiau kada padėtis yra tokia, kai lengvai atpažinti sažiningus kelininkus, gal geriau sustoti, sukurti kontrolės mechanizmus, brokdirbius pasmerkti bankrotui ir tada judėti kur nors?

Tai šiek tiek pasaulėžiūros klausimas. Kaip ir tai, kad civilizuotu atveju iš asocijuotos struktūros „Lietuvos keliai“ galėtume tikėtis tam tikros savireguliacijos. Kitaip tariant, kad jie patys padėtų atpažinti brokdirbius, kurie kitaip dirbtai nemoka, ir šitaip padėtų tam likusiam dešimtadalui, kuris dirba bent jau padoriai.

Ir, mano kulkia nuomone, šia tema mes patys diskutuojame pernelyg koreikiškai. Nes dešimtadalis, kaip kelininkų darbo kokybės rodiklis, yra viso labo atsitiktinumas. Tų atsitiktinumų priežastys gali būti įvairios: galbūt naujos kelių tiesimo įmonės kažkada pradėjo savo verslą supradamas, kokia svarbi joms yra reputacija, kitu atveju, gal kažkurius kelius yra kokybiškas tik dėl to, kad juo važiuoja kurie nors viršininkai, patys kelininkai arba jų vaikai. Nesvarbu.

Nesu didis specialistas šia tema, tačiau turiu pagrindo įtarti priežastį, kodėl net Vilniuje prieš šalių pirmininkavimą ES Tarybai naujai išauštuvotos gatvės – pilnos provėžų. Vos po kelerių metų.

Net jei p. Masiulis per dabartinę politinę audrą vis dėlto trauksis iš savo kėdės, aš jam būsiu dėkingas bent jau už tai, kad leido sužinoti, kokie aplinkoje gyvename.

Per atostogas pailsėkite kokybiškai

Vasaros atostogos – tai metas pelnytai užtarnautam ir taip ilgai lauktam poilsiuvi. Norint tinkamai atsipalauduoti atostogų metu ir padinti darbingumą jų pabaigoje, patariama laikytis keleto patarimų:

- Atostogaudami palikite visus su darbu susijusius dokumentus darbe.
- Bandykite per atostogas atrasti naują atsipalaividavimo būdą, kurį praktikuosite kiekvieną dieną bent po 15 minučių.
- Per atostogas darykite tai, ką norite, o ne tai, ką reikia.
- Per daug nekeiskite miego ir valgymo rutinos.
- Suplanuokite atostogas iš anksto. Apgalvokite, ką norite veikti kiekvieną atostogų dieną.
- Atostogas praleiskite su žmonėmis, su kuriais jums gera, su kuriais bendraudami patiriate kuo daugiau teigiamų, pozityvių jausmų.

Prienų rajono vietas veiklos grupei ir toliau vadovaus Virginija Žliobienė

Praėjusį šeštadienį vykės Prienų rajono vietas veiklos grupei ataskaitinis – rinkiminis susirinkimas pasižymėjo darna ir susiklausymu. Jo dalyviai be diskusijų pritarė ataskaitiniam pranešimui, revizorės bei finansininės pateiktoms ataskaitoms.

Susirinkime buvo pasidžiaugta tuo, kad prienaičiai yra tarp lyderių, dalyvaujant kvietimuose finansinei paramai gauti, kad Nacionalinė mokėjimų agentūra neturi pretenzių bendruomenių parengtiems projektams, ir mūsiškiai sekmingai įsisilina verslo plėtrai ir kitomis veiklos skirtas programos lėšas. Ataskaitinių pranešimų skaičiusių pirmininkė Virginija Žliobienė taip pat džiaugėsi ir savivaldybės parama bei bendryste su verslininkais.

Neužtruko ir rinkimų procedūros. Bendruomenių asociacijų vadovai ar jų deleguoti atstovai VVG pirmininkės pareigas vėl patikejo

Virginija Žliobienė sveikina vicemergę Loreta Jakinevičienę ir Tarybos Kaimo ir bendruomenių reikalų komiteto pirmininką Vaidą Kupstą.

buvusiai vadovei Virginijai Žliobienei, o revizorės – Linai Matulevičienei. VVG valdybos komanda pasipildė ir Prienų rajono savivaldybės tarybos deleguotais atstovais – vicemere Loreta Jakinevičienė ir Tarybos nariu Vytautu Joneliu. Administracijos direktorės pavaduotojas Algis Marcinkevičius dirbo ir ankstesnėje kadencijoje.

„Gyvenimo“ informacija

„Vilkaviškio grūdų“ elevatorius didina apsukas

(Atkelta iš 1 p.)

2017 m. pradėjusio veikti „Vilkaviškio grūdų“ elevatoriaus džiavinimo pajėgumai šiuo metu yra galingiausieji ne tik Pietų, bet ir visoje Lietuvoje. Dvi džiovyklos per valandą gali išdžiovinti 200 t grūdų. Per nai priemės apie 40 tūkst. t grūdų, elevatorius šiemet planuoja padidinti apimtis. Jo maksimali talpa - 30 tūkst. t. Pasak valdybos pirmininko Arūno Maksyčio, kooperatyvo vadovai šiaisiai metais yra pasiruošę iki dviejų kartų užkrauti turimas talpas: „Kiemos pilnas mašinų, vienos atveža tik iškultus, kitos išveža eksportui išdžiovintus grūdus. Rapsų derlius baigiasi, pradedami vežti kviečiai.“

Šiemet žieminių rapsų derlius geresnis nei pernai – apie 3-4 t/ha. Drėgnumas - vidutiniškai apie 11 – 14 proc., kai norma yra 8,5 proc. Tačiau aliejaus sėklose mažiau. Kviečių

derlius rajono ir gretimuose ūkiuose šiemet nedžiugina, derlingose žemėse, kur teko lietaus, siekia iki 6 t/ha, bet kai kur tėra tik 3,5 t/ha.

Dirba greitai ir skaidriai

Sunkvežimiai ir traktoriai su grūdais iš laukų į „Vilkaviškio grūdų“ elevatorių suka dėl daugelio priežascių. Visų pirma dėl to, kad nėra eilių norint iškrauti, nereikia gaisti brangaus javapjūties laiko. Grūdams priimti yra įrengtos net trys duobės. Grūdų kokybės tyrimas atliekamas vietoje greitai ir tiksliai, ūkininkai patys gali greitai matyti kiekvieno tyrimo rezultatus. Laboratorijos įranga sertifikuota, prie kiekvieną sezoną patikrinama, dėl kokybės nėkyla nesusipratimų. Greitas, skaidrus ir aiškus pardavimo procesas leidžia didinti ūkininkų pasitikėjimą ir superkamų grūdų kiekį.

Pačių ūkininkų valdomame elevatoriuje suprantami ir gerbiami

kitų kolegų poreikiai, interesai. Pašak kooperatyvo valdybos pirmininko A. Maksyčio, kooperatyvas šiemet pasiūlė geriausias rapsų supirkimo kainas apskrityme, o iš kitų kultūrų bei paslaugų kainos yra konkurenčingos.

Darbo procesai yra nusistovėję, o modernūs įrengimai – nauji. Nusidėvėjimas paprastai būna pastebimas tik po 6-7 sezono. Be to, ūkininkai turi galimybę ne tik naudotis elevatoriaus paslaugomis, bet ir patys tapti kooperatyvo nariais, gauti ir kitų naudų – geresnes bendrai perkamų trašų, sėklų, augalų apsaugos priemonių bei kitų veiklai reikalingų medžiagų kainas.

Grūdus priimantis vadybininkas Tadas Černiavskis (tel. 8 605 27371), sakė, jog šiuo metu užklaušos dėl supirkimo pilasi lyg iš gausybės rago, tačiau elevatorius yra pajęsus priimti visų norinčiųjų derlius.

Užs.Nr. 49

Tokio prizo dar nebuvo!

Azartiskai petankės žaidėjai, vienai iš precizinio išmušinėjimo Lietuvoje lyderių Irmui Bagdanavičienei iš Birštono sekaši ne tik varžybose, kuriose kartu su vyru Pauliumi neretai laimi prizines vietas. Neseniai pasibaigusiam „Biovela“ vasaros grilio žaidime moteris laimėjo pagrindinį prizą – toną mėsos.

Šviežia mėsa ir jos produktai – marinuoti, rūkyti gaminiai, įvairūs užkandžiai į namus laimėtojai bus pristatomai kas dvi savaiteles. Kadangi tokio kiekio mėsos vienai šeimai būtų per daug, Irma prizą nusprendė pasidalinti su tėvais ir krikščiausniu šeima.

Viena, ką žaidimo nugalėtojai tereikėjo padaryti, tai – užregistruoti pirkimo kvitą, kuriame buvo įrašas apie pirktą „Biovelos“ produkciją. Zaidime dalyvavo keli tūkstančiai žmonių, kitiems laimingiesiems buvo išdalinta keli šimtai mėsos

Biovela“ nuotrauka. Irma Bagdanavičienė su vyru Pauliumi (dešinėje). Prizą įmės įteikia „Biovela“ rinkodaros direktorius Povilas Vinžanovas (kairėje).

rinkiniui ir keliasdešimt kepsninių.

Apie laimėtą didžių prizą buvo pranešta tiesioginiame „M-1“ radijo

etyje, todėl, kaip sakė Irma Bagdanavičienė, iš karto ji nepatikėjo tokia naujiena.

„Valstiečiu“ vasaros saskrydis Pašventupyje

Liepos 27 d. Prienų rajone, Jono Vilionio sodyboje Pašventupio kaime, vyko kasmetinis tradicinis Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sajungos narių ir jų šeimų vasaros saskrydis, kurio dalyviams sveikinimo laišką atsiuntė premjeras Saulius Skvernelis.

LVŽS Prienų skyriaus nariai saskrydyje su skyriaus pirmininku J. Vilioniu ir europarlamentaru B. Rope.

I saskrydį atvyko ir nemažai žinomų politikų: sajungos pirmininkas Ramūnas Karbauskis, Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, aplinkos ministras Kęstutis Mažeika, europarlamentaras Bronis Ropė, Seimo nariai Agnė Širinskienė, Naglis Puteikis, Rima Baškienė, Andrius Stančikas ir kiti.

Saskrydžio programa buvo turinėja ir įvairi, tame užimtumo suraudo ir suaugusiejų, ir vaikai.

Renginio teritorijoje esančiam tvenkinį vyko žvejybos varžybos, kuriuose laimikis atsidūrė puode. Skyrių komandos aktyviai dalyvavo

azartiskose sportinėse rungtynėse: žaidė kvadratą, smiginį, mėtė į krepšį, traukė virvę, lipo į medinį stulpą, rideno šieno rulonus, rungtyniaavo valtimis, susikovė stipruolių trikoje. Prienų skyriaus komanda bendroje įskaitoje tapo varžybų nugalėtoja ir laimėjo saskrydžio taurę.

Norintieji prie šachmatų lentų žaidė simultaną su sajungos pirmininku Ramūnu Karbauskium. Vyko skyrių meninių pasiodymai, Prienų skyriui atstovavo atlikėja Milena Rušekaitė. Saskrydžio dalyviams sveikino Jungėnų kaimo kapela. Vai-kams buvo pasiūlyta edukacinių

veiklą, pramogą ir žaidimų. Saskrydžio dalyviams koncertavo Prienų krašto atlikėjas Tadas Juodsnukis su grupe, o užkulisiuose buvo

kalbėta apie pasiruošimą artėjančiams Seimo rinkimams.

„Gyvenimo“ informacija

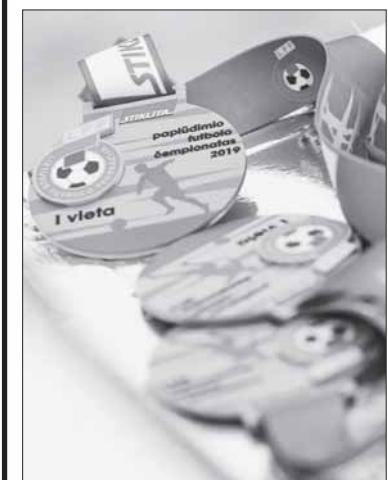
2019 m. liepos 31 d. Paplūdimio futbolo čempionate – ketvirti

Savaitgalį Nidoje baigėsi 2019 m. „Stiklita“ paplūdimio čempionato varžybos, kuriose paaškėjo komanda, iškovoju pagrindinį LFF ir LSFA 1000 eurų vertės prizą „Hummel“ prekėms įsigytį. 2019 m. sezono čempionu tapo „Igol“ klubas iš Vilniaus. „Prienų“ komanda po trijų turų rungtynių bendoje įskaitoje užėmė garbingą ketvirtą vietą. Pernai paplūdimio futbolo čempionate debiutavę Prienų žaidėjai tenkinosi šeštąja vieta.

Prieniečiai, vadovaujami Dainiaus Ališausko, Nidoje, paskutinio etapo rungtynėse, pralaimėjo Vilniaus „Audrai“ 5:7 ir įveikė Vilniaus „Rings-Avelita“ komandą 9:5.

Pirmasis šių metų čempionato etapas vyko Prienuose, jo organizatoriai iš žaidėjų sulaukė gero įvertinimo dėl sudarytų tinkamų sąlygų žaisti.

„Gyvenimo“ informacija

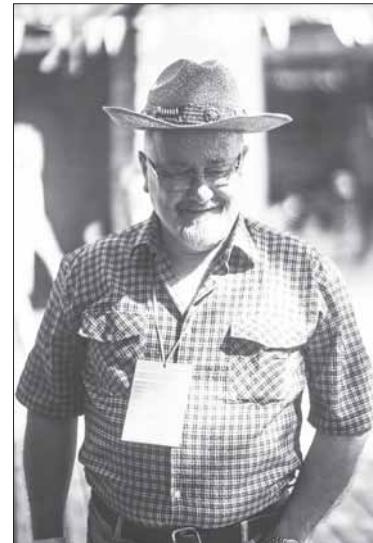
Nei pasaulio, nei atskiros savivaldybės problemų nesprendė

Liepos 19-21 dienomis Trakų rajono poilsivietėje „Aerodream“ šurmuliavo Lietuvos liberalų sąjūdžio saskrydis.

Į šventę, kaip visada, rinkosi patys laisviausi, linksmiausiai Lietuvos žmonės. Visi, sulėkė iš Lietuvos pakraščių ir centro, susikūrėme erdvę, vietą, kurioje tiesiog gera būti kartu. Vietą, kurioje rado užsiemimą ir „rimti dėdės“ - politikai, ir jaunesni kolegos, ir būrys nerimstančių vaikų. Niekada tokį švenčių dienomis liberalai susirūpinusiais veidais nesprenčia nei pasaulio, nei Lietuvos, nei kurios nors atskiros savivaldybės problemų. Jie tiesiog puikiai leidžia laiką kartu džiaugdamiesi bendravimu, Lietuvos gamta.

Pasibaigus fiestai, tikiuosi,

dauguma galėjo pasakyti, jei aš buvau čia - reiškia, buvau kaip tik ten, kur ir norėjau būti.

Maisto atliekos iš daugiabučių – jau į atskirus konteinerius

Prienuose pradedamos eksploatuoti naujos konteinerių atliekų aikštelių, įrengtos prie daugiabučių namų. Nuo rugpjūčio 1 dienos pradedama eksploatuoti 13 pirmųjų požemininių aikštelių.

Naujiena yra ne tik tai, kad šiomis aikšteliomis besinaudojantys gyventojai atliekas mes į naujus modernius konteinerius. Šių konteinerių bus ir daugiau nei iki šiol – kiekvienoje aikšteliėje po penkis, skirtus komunaliniams atliekom, plastiko ir metalo pakuotei bei atliekom, popieriaus ir kartono pakuotei bei atliekom, stiklo pakuotei ir atliekom bei maisto atliekom.

„Didžiausia naujove ir iššūkiu tampa atskiras maisto atliekų surinkimas iš daugiabučių namų. Iki šiol atskirai rinkti maisto atliekas galėjo ir privalėjo tik individualių namų gyventojai, o pradėjus eksploatuoti naujas aikštèles, maisto atliekas turi rūšiuoti ir gyvenantys daugiabučiuose“, - sakė Alytaus regiono atliekų tvarystės centro (ARATC) direktorius Algirdas Reipas.

Atskirai namuose surinktas maisto atliekas į konteinerius gyventojai raginami mesti be plastikinių maišelių. Jos iš konteinerių bus surenkamos ir išvežamos vieną kartą per savaitę.

Svarbu žinoti, kad maisto atliekos – tai ne tik nesuvalgyti maisto likučiai. I maisto atliekų konteinerius reikia mesti ir vaisių bei daržovių likučius, pavyzdžiu, bulvių lupenas, bananų, apelsinų žieves, taip pat arbato tirščius bei pakelius, kavos tirščius ir jų filtrus, riebalais ir kitais

ARATC nuotraukoje: Prienuose pradedamos eksploatuoti naujos požeminės konteinerių aikštelių.

maisto produktais suteptą popierijų (išskyrus pakuotes), popierinius rankšluočius, popierines servetėles, kambarinius augalus ir jų dalis, sodo ir daržo atliekas, piktžoles.

Modernūs požemininiai konteineriai puikiai sugeria ir „užrakina“ kvapus po žeme, tad gyventojams nėra jokio pagrindo nuogaštauti dėl galimų nepatogumų. Svarbiausia – patiems elgtis atsakingai bei kultūringai, palaikant tvarką ir švarą naujose aikšteliėse.

Visų rūšių atliekos iš aikštelių bus išvežamos pagal tą patį grafiką, kaip ir iki šiol.

Iš viso pagal Europos Sajungos lėšomis finansuojamą projektą „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ Prienų mieste numatyta įrengti 40 naujos kartos aikštelių. Šešiolika iš jų – požeminės, be trylikos jau pradedamų eksploatuoti, netrukus bus pradėtos įrenginti dar trys požeminės aikštelių: 2

Stadiono ir viena Jaunystės gatvėje.

Baigiamą įrengti ir dvyliai antžeminiai, o ateityje bus įrengta dar 12 pusiau požeminiai aikštelių.

Naujų aikštelių įrengimas, tinkamų vietu joms parinkimas, įvertinant ir technines galimybes, ir gyventojų norus, yra sudėtingas procesas. Esant galimybei, aikštèles stengiamasi įrengti buvusių aikštelių vietose ar netoli jų, tačiau projektuotojams tenka įvertinti ir pasikeitusias aplinkybes.

„Mes visi norime, kad aplink mus būtų gražu ir tvarkinga. Naujos aikštèles su moderniais konteineriais – tai dar viena galimybė šiam mūsų norui išspildyti, bet galutinis rezultatas priklauso nuo kiekvieno mūsų pastangų ir suvokimo, kad atliekų rūšiavimas reikalingas ne kažkam kitam, ne kažkas kitas gauna iš to naudą, o pirmiausia mes patys“, - sakė ARATC vadovas A. Reipas.

ARATC inf.

Už.Nr. 50

Kaip įveikti šiuolaikinį marą – depresiją?

Pasaulinė sveikatos organizacija (PSO) prognozuoja, kad iki 2020 m. depresija bus labiausiai paplitusi liga pasaulyje. Psychologė - psychoterapeutė Stefa GRIGALEVIČIENĖ patvirtina šią statistiką, anot jos, sergančiųjų depresija vis daugiau. Jos manymu, tam įtakos gali turėti aplinka: „Pasaulis tampa vis greitesnis, reikalauja vis daugiau gebėjimų, laiko ir jėgų. Tai didina stresą, o ilgalaisis stresas daro įtaką psychologinei savijautai. Streso dabar labai daug jau nuo pat vaikystės, jau nekalbant apie tokius savaime suprantamus neigiamus dalykus, kaip tėvų girtavimas ar vaiko patiriamā prievara. Net ir baigiamieji egzaminai kai kuriuos moksleivius įveda į tokias būsenas, kai reikia ne tik psychologinės pagalbos, bet ir medikamentinio gydymo“. Psychologės teigimu, konkurencija didelė ir ryški jau nuo pirmųjų kontakto su pasauliu akimirkų, ilgainiui ji tik auga, darydama neigiamą įtaką psychinei sveikatai ir gerovei.

Kalbėdama apie augantį depresiją sergančių žmonių skaičių, Stefa Grigalevičienė sako, kad pateikta statistika leidžia suvokti problemos mastą, tačiau ji nepajęgi atspindėti depresija sergančio žmogaus nevilties, liūdesio, nerimo ir kitų simptomų. Su kokiais sunkumais tenka susidurti kovojuant su depresija, išdriso įvardinti Prienuose gyvenantį jauną merginą. Pasakodama savo istoriją mergina teigia, jog depresiją atpažinti ne visada būna lengva.

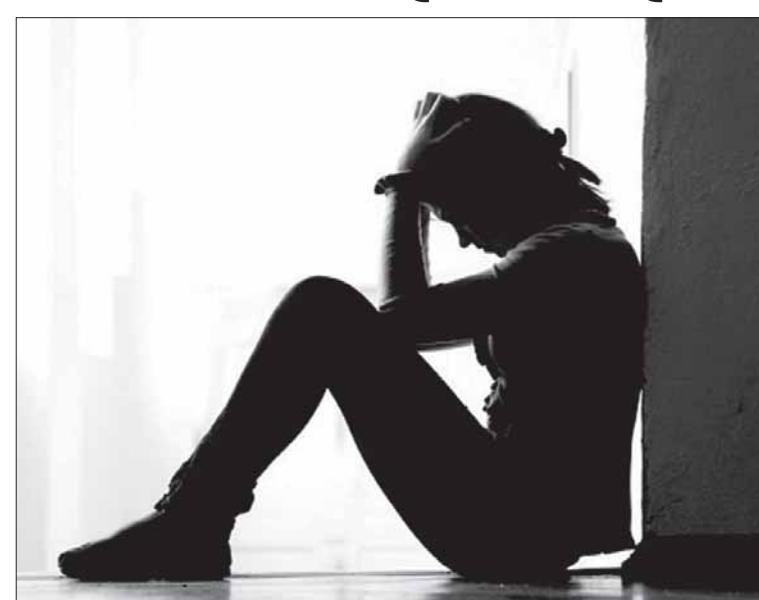
Pašnekovė prisipažista, jog pati ilgą laiką nesuvokė, kad serga: „Apie savo ligą supratau tik kitiems žmonėms pastebėjus pasikeitusi mano elgesį“. Mergina sako neturėjusi jokio supratimo apie psychologines ligas, tad jai labai naudinga buvo mokytojos pagalba: „Mokytojai su depresija sergančiais paaugliais teko susidurti ne kartą - būtent ji mane ir mano tėvus privertė kreiptis profesionalios pagalbos ir ieškoti išeities. Kartais pagalvoju, kur aš siandien būčiau (ar nebūčiau), jeigu mokytoja nebūtų atkreipusi dėmesio“, - sako mergina.

Paklausta, kur ieškojo pagalbos, mergina prisimena, kad pirmiausia pagalbos ieškojo pas psychologus, vėliau pas psychiatrus, kurie ją gydė jau ir antidepresantais. „Vaistus geriant buvo paskirtos savaitinės psychologo konsultacijos vaistų poveikio stebėjimui, tačiau tai nelabai pasiteisino, ir po kelių pavartotų skirtinčių vaistų gydymą nutraukiau visiškai“. Pašnekovei labiausiai padėjo gydymas psychiatrinėje lagonėje. „Nors prieš vykdama į psychiatrinės lagoninės stacionaro skyrių, turėjau daug baimių ir abejonių, mano poreikius pats gydymas patenkino. Labiausiai man patiko grupinės terapijos užsiėmimai. Juos vedantys gydytojas turėjo nemenką darbo stažą, ir tai labai jautėsi. Tėrapojos

temos buvo parinktos atsargiai, tačiau gydytojas nebijojo nuo jų nukrypti, kai pacientai išitraukdavo į diskusiją“. Mergina sako, jog klausydamas gydytojo, išgirdo informacijos apie jau patirtus dalykus. Gydytojas į ligą žiūrėjo visai kitaip nei ji, optimistiškai, tai privertė keisti poziūrį į depresiją: „Grįžusi iš stacionaro, turėjau labai daug motyvacijos ir ryžto atkakliai kovoti su liga savo jėgomis ir daugiau nepasiduoti“.

Galvodama apie ligos pradžią, mergina apgailestauja: „Prieš vykstant į stacionarą, psychologai man sakė, kad aš pati kalta dėl savo ligos, nes nemoku „tvarkytis“ su savo emocijomis, tačiau niekas nepasakė, su kokioms emocijomis konkretiai aš turiau daugiau dirbt. Tik nuvažiavus į lagoninę, išgirdau teiginių, kad depresija atsiranda nuo bendro emocijų represavimo: vieniems tai pyktis, kitiems galbūt liūdesys, tretiems - neapykanta sau“. Mergina tvirtina, jog tai išgirdusi pradėjo analizuoti save: „Pradėjau galvoti apie tai, ką prisimenu iš savo vaikystės. Kartu su psychologe padarėme išvadą, kad daugiausiai įtakos blogai mano savijautai turėjo aplink mane esančius žmones“.

Vertindama valstybės teikiamas gydymo paslaugas ir analizuodama tai, ko labiausiai trūksta, mergina neabejoja tuo, jog galimybė į profesionalų gydymą tikrai yra, ir tai gana prieinama kiekvienam dirbančiam ar besimokačiam piliečiui. Asmeniškai ji norėtų sulaukti daugiau siūlomų gydymo alternatyvų iš ištaigose dirbančių profesionalų, nes šiuo metu dažniausiai yra apsiribojama vaistais. Pašnekovė sako galvojusi, jog iš psychologo išgirs daugiau pasiūlymų, kaip kovoti su depresija. Ji vylesi sulaikstanti individua-

laus gydymo, tačiau jai buvo išrašytas siuntimas pas psichiatrą, kuris po kelių minučių konsultacijos „magiskai“ parinko jai padésiančius vaisatus.

Mergina prisipažista, jog depresija gerokai sujaukė jos gyvenimą: „Liga labiausiai krito per mokslius, nes savijauta pablogėjo devintoje klaseje. Pradėjau dažnai praleidinėti pamokas, gavau prastesnius pažymius, dažnai nebuvu noro net atsikelti į lovos, tai kartais užsitęsdavo net keletą savaičių. Galiausiai dyliktoje klaseje teko mesti mokyklą, nes nepajęgiau atlaikti mokslyų krtuvio, tuo pačiu metu kovoti su liga“. Mergina neslepia, kad bandė net nusizudyti. „Aplinkybės susiklostė taip, jog tuomet į vieną krūvą susidėjo labai daug dalykų - mokslai, pažymiai, kaip tik buvo mokslo metų pabaiga, tėvai, mokytojai, artejantys vasaros darbai. Kadangi

paskutines savaites nebuvau mokykloje, buvo labai smukęs vidurkis, ir keleto dalykų pažymiai buvo neigiami. Puikiai prisimenu dieną, kai paskambino supykusi mano mama ir pasakė, kad man gresia išmetimas iš mokyklos. Būtent po to pokalbio ir pradėjau realiai galvoti apie savižudybę. Galvojau, kad aš nenusipelniau gyventi, nes tik nuviliu visus šalia esančius žmones ir jiems būtų daug lengviau gyventi be mane“. Pašnekovė sako, jog šios minutes ir buvo sunkiausia atskirattyti: „Suvokti, kad mano gyvenimas kažkā reiškia, buvo labai sunku“. Dabar pašnekovė teigia, jog jos kova su depresija baigta, nors vis dar pasitaiko tokų dienų, kai norisi tik gulėti lovoje ir nejudėti visą dieną.

Paklausta, ar depresija sergantys žmonės yra stigmatizuojami, mergina užtikrintai sako - taip. Jos manymu, visuomenė tebéra paveikta

sovietinio mąstymo. „Daugeliui

vyresnio amžiaus žmonių vizitas pas psychologą - tai vos ne tas pats, kaip ant kaktos ryškiomis didelėmis raidėmis išsitatuiruoti „beprotis“. Nepadeda ir socialiniai tinklai, kuriuose paaugliai megsta juokauti kaip vienas ar kitas menkniekis „varo į depresiją“, nes jie nesupranta esminiu depresijos simptomu ir jiems vienadienis liūdesys reiškia depresijos pradžią“.

Psychologė Stefa Grigalevičienė pabrėžia, kad depresija - tai liguistai prislėgtą nuolatinę blogą nuotaiką. Depresija nėra tik kartaus užneinantis liūdesys. Ji gali paveikti jausmus, mintis, kūno funkcijas, kasdieninį gyvenimą, santykius su artimais žmonėmis. Psichologė akcentuoja tai, jog depresija gali būti diagnozuota tada, kai žmogus bent kelias savaites vargina prislėgtą ir liūdną nuotaiką, energijos stoka bei apatią, tačiau net ir tokiu atveju, jei dalis depresijos simptomų tinka, depresiją ir jos sunkumo lygi gali diagnozuoti tik gydytojas psichiatras, išvertinės žmogaus būseną, savijautą ir simptomus. Psichologė ragina nedelsti ir ieškoti pagalbos, nes pavėluotas gydymas apsunkina gyjimo procesą.

Pasveikusi nuo depresijos ir šiandien gyvenimui besidžiaugianti mergina mano, jog labai svarbu švesti žmones psichologinių ligų klausimais. „Psichologinės ligos yra daug svarbesnės už fiziškes, bet tai supranta tikrai ne visi. Tikiuosi, kad vieną dienią atskiratysime psichologinių ligų stigmatizavimo ir žiūrésime į jas, kaip į visas kitas ligas“.

Interviu pabaigoje abi pašnekovės sutiko, jog depresiją galima įveikti, svarbiausia nepasiduoti, nebijoti ieškoti pagalbos.

Dariaj Ustilaitė

Jeigu Jus kamuoją šie simptomai: prislėgtą nuotaiką, liūdesys, „tuštumos jausmas“ krūtinėje, malonumo jausmo praradimas, energijos trūkumas, fizinio ir psichinio aktyvumo netekimas, pesimistinis ateities įsivaizdavimas, apetito netekimas, padidėjęs potraukis alkoholiui ar narkotikams, kankina menka saviverte, kaltės jausmas, raginame ieškoti pagalbos:

Psychologė – psychoterapeutė projekte „Stipri šeima Prienų krašte“ Stefa Grigalevičienė - s.grigaleviciene@gmail.com

„Jaunimo linija“ (www.jaunimolinija.lt), tel. 8 800 28 888,

Darbo laikas: I-V 16.00-7.00, savaigialais – visą parą. Pagalbą teikia savanoriai.

„Vaikų linija“ (www.vaikulinija.lt), tel. 8 800 11 111,

Darbo laikas: kasdien 11.00-21.00. Pagalbą teikia savanoriai.

„Vilties linija“ (www.kpsc.lt), tel. 8 800 60 700,

Darbo laikas: visą parą psichologinė pagalba suaugusiesiems.

Pagalbą teikia savanoriai ir psichikos sveikatos profesionalai.

„Pagalbos moterims linija“, tel. 8 800 66366.

Darbo laikas: I-V 10.00-21.00. Pagalbą teikia savanoriai ir psichikos sveikatos profesionalai.

„Linija Doverija“, tel.: 8 800 77 277.

Darbo laikas: I-V 16.00-20.00. Pagalba teikiama rusų kalba.

(Psichologinės pagalbos skambučiai 8 800 linija yra nemokami).

Kaip sumažinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę?

1. Kontroliuokite krauso spaudimą.

Aukštasis kraujospūdis yra vienas pagrindinių širdies ligų rizikos veiksnių. Svarbu reguliarai tikrinti kraujospūdį – sveikai besižaučiantiems rekomenduojama tai daryti bent kartą per metus, bet daugumai suaugusiuojų ir dažniau, ypač jei žmogus linkęs į aukštą krauso spaudimą. Svarbu ir imtis veiksmų, išskaitant gyvenimo būdo pokyčius, siekiant užkirsti kelią aukštam kraujospūdžiui ir jį kontroliuoti.

2. Kontroliuokite cholesterolio ir trigliceridų kiekį.

Didelis cholesterolio kiekis gali užkirsti arterijas ir padidinti širdies ligų riziką. Gyvenimo būdo pokyčiai ir vaistai (jei reikia) gali sumažinti cholesterolio kiekį. Triglyceridai yra dar vienos riebalų tipas kraujyje. Didelis šių riebalų kiekis taip pat gali padidinti vainikinių arterijų ligų riziką, ypač moterims.

3. Kovokite su antsvoriu.

Antsvoris ar nutukimas gali padidinti širdies ligų riziką. Taip yra daugiausiai dėl to, nes antsvoris yra susijęs su kitais širdies ligų rizikos veiksnių, išskaitant aukštą cholesterolio ir trigliceridų kiekį kraujyje, aukštą krauso spaudimą ir diabetą. Kontroliuodami kūno svorį, galite išvengti šių grėsmių.

4. Sveikai maitinkitės.

Stenkitės apriboti daug sočiųjų riebalų, druskos, pridėtinio cuk-

raus turinčių maisto produktų kiekį. Valgykite daug šviežių vaisių, daržovių ir skaidulinio maisto. Tai gali padėti sumažinti krauso spaudimą ir cholesterolio kiekį kraujyje.

5. Reguliariai mankštinkitės. Sportas turi daug privalumų, išskaitant širdies stiprinimą. Mankštimas taip pat gali padėti išlaikyti sveiką svorį ir sumažinti cholesterolio kiekį bei krauso spaudimą. Visa tai gali sumažinti širdies ligų riziką.

6. Saikingai vartokite alkoholi. Per dažnas alkoholio vartojojamas gali padidinti krauso spaudimą, taip pat alkoholis suteikia papildomų kairolų, kurios gali sukelti svorio didėjimą.

7. Nerūkykite. Cigarečių rūkymas padidina kraujospūdį ir didina grėsmę būti ištiktam širdies smūgio bei insulto. Rūkalų atsisakymas sumažins riziką susirgti širdies ligomis. Jei sunku mesti savarankiškai, tai padaryti padėti gali šeimos gydytojas.

8. Valdykite stresą. Stresas gali būti susijęs su daugybė širdies problemų. Jis didina širdies kraujospūdį, o labai didelis stresas gali būti širdies smūgio katalizatorius. Be to, būdai, kurie „padeda“ susidoroti su stresu, pvz., nervinius valgymas, alkoholio vartojojimas ir rūkymas, taip pat kenkia jūsų širdžiai. Specialistai stresą mažinti pataria įvairiomis meditacijomis,

Vasara – pavojingas metas širdžiai: 10 patarimų ligoms išvengti

Pagrindinė mirčių Lietuvoje priežastis – širdies ir kraujagyslių ligos. Pasak medikų, karštuoju metu laikotarpiu žmonių, besiskundžiančių širdies ir kraujagyslių ligomis, itin padaugėja. Kaip prižiūrėti vasarą, ir ką reikėtų daryti, kad išvengtume su širdimi susijusį sveikatos problemų?

Pasak „Benu“ vaistininkės Ingos Norkienės, jeigu vasarą aplanko šiltesni ir tvakesni orai, žmonės pastebimai dažniau skundžiasi širdies ir kraujagyslių ligomis. Hipertonicine liga sergantiems žmonėms tokiu metu sunkiau, nes dėl karščių sunkiau kontroliuoti kraujospūdį, organizmas gali netekti tam tikrų mineralų, apsunksta širdies darbas. Kai kuriems žmonėms – priešingai – spaudimas nukrinta, o tokiu atveju, be medikų pagalbos, jį pakelti sunku. Paradoksalu, bet kartais hipertonicine liga sergantys žmonės karštomis dienomis turi riboti išgeriamų skysčių kiekį, nes tam tikrais atvejais skysčiai nepasišalina iš organizmo, ir pasankėja širdies veikla.

„Užklupus karštiems orams, reikėtų stengtis būti vėsesnėse vietose, rengtis lengvai, natūralaus pluošto drabužiais. Visgi reikėtų neper-

atišaldžius (patalpų ir lauko temperatūra neturėtų skirtis daugiau 7 laipsnių) galima susidurti su kitomis sveikatos problemomis, tokiomis kaip peršalimas. Taip pat svarbu palaikti tinkamą mitybą, valgysti lengvai virškinamą maistą, kad organizmas nešeikvotų daug energijos; gerti mineralinį vandenį, palaikti mineralų organizme balansą. Suaugusiam žmogui reikėtų gerti du litrus vandens, bet jeigu žmogus serga hipertonicine liga, kiek vandens išgerti, turėtų nurodyti gydytojas kardiologas. Visiems vyrams nuo maždaug 40 metų amžiaus reikėtų apsilankyti pas gydytojus ir patikrinti širdies ir kraujagyslių būklę. Vyrams egzistuoja specialios sveikatos patikrinimo programos, susijusios su širdies sveikata, nes vyrai nuo maždaug tokio amžiaus patenka į rizikos grupę“, - pasakoja vaistininkė I. Norkienė.

(Nukelta į 6 p.)

„Neliks duonos su druska – liks Tėvynė“

Mitai ir tikrovė

Ar jaunam žmogui gyventi Prienuose iš tiesų taip blogai?

2018 metų duomenimis, Prienų rajone gyveno 26 492 gyventojai, iš kurių 5183 sudarė 14–29 m. jaunimas. Kaip ir visoje Lietuvoje, taip ir Prienų rajone, kasmet pastebimas gyventojų, ypač jaunimo, mažėjimas. Šių metų pradžioje, oficialais duomenimis, rajone gyveno 26 112 gyventojų, iš kurių – 4949 jauni žmonės. Pastebima, kad per metus Prienų kraštą paliko beveik dvi abiturientų laidos (234 jauni žmonės), ir tai yra tik oficialūs duomenys... Iš tiesų skaičiai tikriausiai yra kur kas didesni ir liūdnesni, nes nemazā dalis jaunimo išvyksta studijuoti į didmiesčius ir ten pasileika baigę studijas, kai kurie išvažiuoja gyventi svetur, tačiau registruota gyvenamoji vieta vis tiek lieka gimtajame mieste, todėl tikėtina, jog Prienų kraštą palikusio jaunimo yra kur kas daugiau nei skelbia Lietuvos statistikos departamentas. Natūraliai kyla klausimas: kodėl jaunimas nebegrižta į gimtajį kraštą?

Prienai keičia savo veidą

Pastaraisiais metais Prienų miestas keičiasi neatpažįstamai: atnaujintas sporto stadionas, renovuoti seni daugiabučiai, miesto centre įrengtas šviečiantis fontanas, nutiesti nauji šaligatviai, įrengtos vaikų žaidimų aikštės, renovuota Prienų autobusų stotis. Šiuo metu ir toliau tvarkomos miestelėnų pamėgtos viešosios erdvės: pradėti „Revuonos“ parko ir Nemuno pakrantės atnaujinimo darbai, tvarkomos Stadiono mikrorajono viešosios erdvės, tiesiamas pėsčiųjų ir dviračių takas Kęstučio g., šalia įrenginėjama nauja apžvalgos aikštė. Trumpai tariant, Prienai „rauna“ sovietmečio paliktas „šaknis“ ir keičia savo veidą iš esmės: „Pagalaujant Prienai tampa tikru europietišku miestu“, - džiaugiasi socialinių tinklų vartotojai.

Kokybiškas švietimas

Jauniems žmonėms, planuoantiems kurti šeimas, dažnai aktuali švietimo situacija gyvenamojoje vietovėje. Rajone veikia ne viena švietimo įstaiga, galinti pasiūlyti kokybišką išsilavinimą. Prienų krašto mokyklos skirtingose srityse išugdė jau ne vieną respublikinių konkursų prizininkų kartą, kasmet abiturientai rajonui padovanoja bent po keliis valstybinių egzaminų šimtukus, kas liudija apie kompetentingą mokytojų darbą. Rajono mokyklos suteikia galimybę dalyvauti ne tik respublikiniuose, bet ir tarptautiniuose projektuose, todėl galima teigti, jog švietimo srityje nesame prastesni nei didžių šalių miestai. Be to, tokiuose mažuose miesteliuose, kaip Prienai, kur kas lengvai gauti vietą vaikų darželyje, tad tėvai turi galimybę dirbti.

„Prienuose nėra ką veikti“

Jauni žmonės neretai skundžiasi, kad Prienų rajone trūksta veiklos, bet ar taip yra iš tikrujų? Veiklos galima rasti visur ir visada, net ir Prienuose. Pastaruoju metu Prienų rajone vyksta vis daugiau išvairių renginių: pėsčiųjų žygį, parodą, kino seansą, spektaklius ir t.t. Prienų kultūros ir laisvalaikio centras nuolat kviečia jaunimą prisijungti prie meno kolektyvų, aktyviai leisti laiką galima sporto klube, įskū-

Autorės nuotrauka

darbuotojų: mokytojų, auklėtojų, įstaigų vadovų. Gerų specialistų trūksta ir nuolat besiplečiančiam Birštonė, kuris yra vos už 7 km nuo Prienų.

„Natūralu, kad vyksta „protų nutekėjimas“ į Lietuvos didmiesčius. Jauni žmonės siekia aukštojo mokslo, ten gyvena, baigę mokslius neretai ir išsidarbina. Būsiu polemiškos nuomonės suformuotam klausimui, jog jaunimas nenori gyventi Prienuose. Nesutinku ir galiu pakomentuoti savo situaciją. Meilė gyntajam miestui nedingo nei tada, kai baigiau mokyklą, nei dabar, kai mokausi universitete. Prienų krašto lokacija yra labai patogi pasiekti sostinę ar kitus didžiuosius Lietuvos miestus. Pažiūstu ne vieną jauną šeimą, kuri persikelė į Prienus dėl darbo vietas, patrauklios būsto kainos. Negalėčiau traktuoti to kaip „nenoro“ gyventi čia. Traktuočiau kaip mažų regionų, kurie neturi aukštojo mokslo įstaigų, natūralų procesų. Prienuose verslus kuria jauni, žingedžiūs žmonės, rajono politikoje taip pat dalyvauja daug jaunų, puikių žmonių. Mano nuomone, galimybes susikuriame patys. Galbūt tas, kuris skaitys, pritrauks stampujį verslą į Prienus ir sukurs daug naujų darbo vietų?“ – kalbėjo Prienų rajono Jaunimo tarybos narė **Miglé Kulbušauskaitė**.

Pagrindinė problema – darbo vietų trūkumas

Žinoma, kaip ir visi Lietuvos miestai, turime savų problemų. Vieną iš jų – Prienų rajono savivaldybėje mažai kvalifikuoto darbo vietų, todėl neretai jaunimas keliasi į didesnius miestus vien tik dėl to, kad galėtų dirbti pagal specialybę ar gautų didesnį darbo užmokestį. Nors daugelis sako, kad viena iš galimybių – kurti savo verslą, ne visi nori ir gali būti verslininkais. Visgi šiuo atveju vienintelė išeitis – dirbti aplink esančiuose miestuose: Kaune, Alytuje ar Birštonė, ką daro nemazā dalis prienaiškių.

Kita vertus, šiuo metu Prienų krašte pradeda trūkti specialistų, o ypač švietimo srityje. Bene kasmet rajono ugdymo įstaigos ieško naujų

Rimantė Jančauskaitė

Konkursas „Mano kaimo, miestelio, miesto vardas“

Žemaitkiemis

Anot *Vikipedijos*, tai – Prienų rajono kaimas, besidriekiantis į šiaurės rytus nuo Naujosios Ūtos, seniūnaitijos centras. Šiaurės vakaruose ribojasi su Skuigės kaimu ir buvusio Tartupio-Pašlavančio kaimo pievomis. Rytuose Žemaitkiemio ir Tartupio kaimus skiria senasis kelias Marijampolė-Prienai per Naująją Ūtą. Dauguma Žemaitkiemio kaimo sodybų buvo įsikūrusios Aviniškės upelio pakrantėse. Sovietmečiu, vykstant melioracijai, aplinkinių kaimų sodybos buvo nukeldintos, o jų gyventojai įsikūrė dabartinėje Žemaitkiemio gyvenvietėje - kalvoje prie šilo. Taip išnyko du - Baltramurgio ir Tartupio Pašlavančio kaimai. Žemaitkiemio gyvenvietė atsirado 1974-1975 m. 2014 m. gyventojų surašymo duomenimis, Žemaitkiemieji gyveno 172 gyventojai.

Gyvenvietės pavadinimas sudarytas iš dviejų žodžių: būvdardžio „žemas“ ir daiktavardžio „kiemas“. Paradokslu, nes gyvenvietės centras išsidėstęs ant kalvelės, o pavadinimas sako, kad tai kaimas, esantis žemai. Tai pirmosios kirčiuotės žodis, visi linksniai kirčiuojami vienodai: Žemaitkiemis.

Jiestrakis

Kaimas Prienų rajono savivaldybės teritorijoje, seniūnaitijos centras, išsidėstęs Jiesios dešiniajame krante. Iš vakarų prieina Varnabūdės giria. Jiestrakis minimas 1761 m. Prienų parapijos metrikų knygose. 1950–1995 m. kolūkio centrinė gyvenvietė. 1923 m. įsteigta pradžios mokykla, dabar – Šilavoto mokyklos pradinio ugdymo skyrius, Jame mokosi apie 50 vaikų. 2011 m. gyventojų surašymo duomenimis, Jiestrakaje gyveno 269 gyventojai.

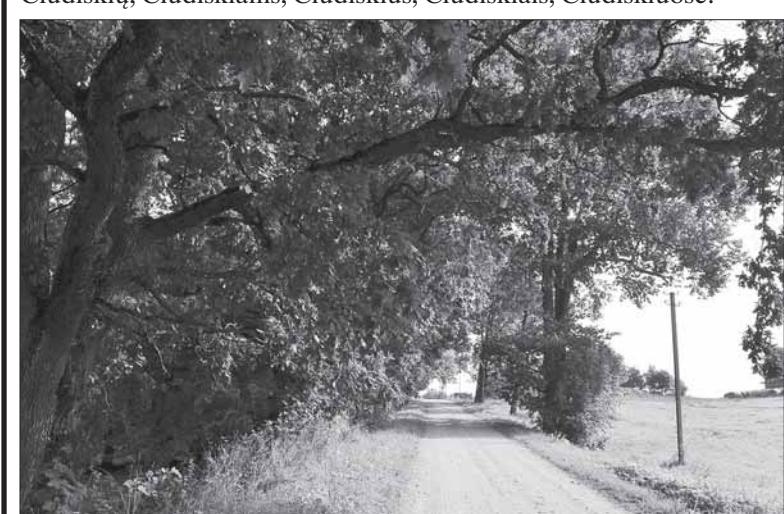
Pavadinimas sudarytas iš dviejų daiktavardžių „Jiesia“ ir „trakas“ – Jiesia yra upė, tekanti per pačią gyvenvietę, o trakas reiškia iškirstą ar išdegusią miško vietą, taigi pavadinimas nurodo vietą, kur įsikūrusi gyvenvietė. Tai irgi pirmosios kirčiuotės žodis, kirčiuojamas pastoviai: Jiestrakis.

Šiauliškiai

Gyvenvietė Prienų rajone. Prienų šile stūkso Šiauliškių akmuo (gamtos paminklas). 1932 m. įsteigta pradinė mokykla. Iki 1954 m. – Šiauliškių apylinkės centras. TSRS metais buvo M. Vasiliauskaitės kolūkio centrinė gyvenvietė. Šiauliškiai gyvena 155 gyventojai. Pavadinimo kilmę galbūt galima sieti su vietvardžiu Šiauliai, o šis kilę iš senųjų lietuviškų formų *Soule*, *Saulia* ir *Saulė*, gal saulėta vietovė? Tai antrosios kirčiuotės žodis: Šiauliškiai, Šiauliškių, Šiauliškiams, Šiauliškius, Šiauliškiai. Atkreipkite dėmesį – vns. galininko kirčiuota galūnė: Šiauliškiai.

Čiudiškiai

Kaimas Prienų rajone, seniūnaitijos centras. Yra M. Šalčiaus muzejus, stūkso Čiudiškių piliakalnis. Pro kaimą teka Jiesios baseino upeliai Šventupė ir Eglinė, toliau šiaurėje prasideda Išlaužo tvenkiniai. Kelias veda į Strielčius, Klebiškį, Išlaužą. 1948 m. kovo 7 d. Čiudiškių k. kautynėse su NKVD kariuomene žuvo Tauro apygardos „Geležinio vilko rinktinės“ Lietuvos partizanai: majoras Algirdas Varkala-Zaliukas, Daumantas, Vytautas Jundila-Jaunutis, Zigmantas Juška-Pjūkias, Vytautas Žemaitis-Saulius, Kazimieras Gudauskas-Varnas, Vaidila ir Antanas Pranka-Vytautas. 2011 m. gyventojų surašymo duomenimis, Čiudiškiai gyveno 120 gyventojų. Pavadinimas sudarytas iš rusiško žodžio Čiūda (stebuklas). Tai antrosios kirčiuotės žodis: Čiudiškiai, Čiudiškių, Čiudiškiams, Čiudiškius, Čiudiškiai, Čiudiškiai.

Parengė: Prienų „Žiburio“ gimnazijos III kl. mokiniai Alvaras Zagurskas, Tomas Mikalauskas, Mantas Mikalauskas.

Kultūros kryžkelė

„Visur duona su pluta“ ...

Paskutinis vidurvasario turgus priminė duonos kelio pradžią, kuomet pirmu kepalu šviežios duonos Onutės vaišina savo svečius. „Visur duona su pluta“, - šyptelėjo sutikta pirkėja, šio garbaus vardo nešiotoja nuo Jiezno. „Per visą gyvenimą daug duonos iškepiau, todėl savo šventei šiandien turguje pirkiai „Du medu“ kepyklėlėje keptos. Svarbiausia, kad su meile duona dalintumės, o ar kepta namuose, ar pirkta – nebesvarbu“, - tikino moteris. Priedo ji pirkia dar du skrostus naminius mėsinius brolierius, kurių vienas kainavo apie 16 eurų.

Turguje savo iškitimų pirkėjų laukė ir pieno bei pieno produktų prekeivai. Litras pieno kainavo 0,50 euro, litras grietinės – 3,60 euro, pusė kilogramo sviesto – 4 euros, pusė kilogramo varškės – 0,80 – 1,20 euro. Ožkos pieno litras kainavo 1,50 euro, didokas ožkos sūris – 6 euros; karvės pieno varškės sūrių su kmynais, su razinomis, keptą galima buvo pirkti už 3 euros, kitur – mažesnį ir už 1,50 euro.

Kita sutikta Onutė turguje dairėsi gėrybių. Ji saldiųjų ir aštresnių paprikų kilogramą rinkosi už 0,99 – 1,50 euro. Buvo apstu ir kitų darzovių. Perkamiausios, matyt, išliko bulvės, kurių kilogramo kaina – nuo euro iki pusantrio. Kilogramas burokelių kainavo 0,50 euro, morkų –

1,20 euro, svogūnai parduodami po pusantrio euro už kilogramą. Ryšelis šviežutelių žalumynų – krapų, petražolių, svogūnų laiškų, salotų – kainavo 0,50 euro.

Tokiu laiku, kaip ir kasmet, buvo gausu uogų. Pirkėjus domino jų kilmės šalis, išvaidza. Šilauogių kilogramas kainavo 5 euros, mėlynui – 4 euros, litrą mėlynui uogautoja pardavė už 3 euros; juodujų serbentų kilogramas kainavo 2 euros, raudonujų – 1,50 euro, trešinių kilogramo kaina galėjo skirtis euro, vienur praše 3,50 euro, kitur buvo pigesnių.

Grybautojos anksti pardavė grybus. Apie devintą valandą moterys galėjo vykti namo, bet, pasak jų, turguje smagiau, nes tarp draugų. Nedideles krūveles paberžių ir baravykų grybautoja tikino pardavusi po 5 euros.

Ūkininkai naujo derliaus grūdų centnerį pardavė už 10 – 13 eurų ir kiekvienas, žinoma, savo grūdą gyre. Vienas pirkėjas, kuris pats jau senokai nebesėja, pasakojo, kaip rugiapijūtės pradžioje apeidavo rugius: „Pirmą pėdą nupjovęs, nešdavau šeimynai, ir visi nusilenkavom žemės deivei Žemynai. Mano jaunystėj buvo tikima, kad pirmas pėdas rugių saugo nuo nelaimių. Ši pėda Aukštaitijoje buvo vadinama „svečiu“ ir pastatoma garbingai troboje – krikštasuolėn“.

Sinoptikams pranašaujant dienius karščius, buvo daugiau pirkėjų, prekiaujančių padėvėtais drabužiais, avalyne. Bet apskritai šurmilio buvo mažiau, nes atostogų, išvykų, vasaros švenčių metas. Žmonės, išvykę iš namų, galbūt tuo metu kažką pirkia Palangos, Kalvarijos ar uostamiesčio, kur šurmuliai Jūros šventė, turguose.

Prienu turguje perki, savo kraštą tu remi!

Atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus apie Birštono apžvalgos bokštą

1. Kada galiu aplankytii Birštono apžvalgos bokštą?

Birštono apžvalgos bokštą atviras kasdien nuo 7 iki 22 val. Šiuo metu lankytųjų srautai yra reguliuojami. Planuojama, kad ateityje lankytøjams bokštą bus atviras visą parą.

2. Kaip atvykti iki Birštono apžvalgos bokšto?

Kadangi bokštą stovi ypatingo kraštovaizdžio saugomoje teritorijoje – Nemuno kilpų regioniniame parke, infrastruktūros galimybės yra smarkiai ribojamos, todėl patogiausia jį pasiekti pėstute arba dviračiu. Atvykus į Birštoną automobiliu, rekomenduojama jį palikti kurorto teritorijoje (artimiausia erdvė aikštė yra B. Sruogos g. 25, šalia prekybos centro „Norfa“) – iš ten pėstute bokštą pasiekiamas kiek mažiau nei per 20 minučių.

Esant mažesniams lankytøjų srautui, vietos automobiliui galima rasti stovėjimo aikšteliése prie restorano „Seklytėlė“ arba viešbučio „Royal SPA Residence“ – iš čia kelionė pėsčiomis iki bokšto užtrunks kiek daugiau nei 10 minučių, o sugrįžus čia pat galima pasistiprinti arba pasimėgauti desertu.

Specialių ekskursijas elektromobiliu iki bokšto organizuoja „Birštonas Tours“.

3. Kiek kainuoja apsilankymas bokštے?

Apsilankymas Birštono apžvalgos bokšte yra nemokamas. Tačiau kviečiame išsigiti savanorišką lankytøjų bilietą ir paremti saugomą teritoriją. Surinktos lėšos bus skiriamos infrastruktūros priežiūrai ir tobulinimui. Savanorišką lankytøjų bilietą galima išsigiti Nemuno kilpų regioninio parko lankytøjų centre arba SMS žinute (numeriu 1860 siusti žinutę su tekstu NKRP).

4. Ar į bokštą gali patekti lankytøjai su specialiais poreikių?

Lankytøjai su negalia gali privažiuoti automobiliu iki pat bokšto, kur iengta nedidelė stovėjimo aikštė. Jiems, kaip ir lipti laipteliais ne norintiems lankytøjams, iengti specialūs informacinių stendai su QR kodais, kuriuos nuskaičius telefonu, jo ekrane matosi iš bokšto atsiveriantys vaizdai. Keltuvas bokštą nera iengtas.

5. Kada geriausia planuoti apsilankymą?

Gražiausiai vaizdai atsiveria aikštės rytą saulei tekant arba vakare, kai saulė leidžiasi. Pirmosiomis savaitėmis rekomenduojama bokštą lankytai darbo dienomis iki pietų, kai mažiau žmonių. Savaigdaliais prie bokšto susidaro cilės, kartais žmonės laukia ir po 1,5 val.

6. Ką pamatyti iš bokšto apžvalgos aikštėlės?

Iveikus 300 bokšto laiptelių, lankytøjams atsiveria ypatingas gamtos

reiškinys – didžiausios Lietuvos upės – Nemuno – kilpos. Nemunas matosi iš abiejų pusų, tarsi būtume tarp dviejų Nemunų. Iki šiol Nemuno kilpų kraštovaizdis buvo matomas tik pakilus oro balionu, parašpaniu arba nuotraukose, o dabar juo bus galima pasigrožėti ir iš bokšto. Šalia miškas, matosi Birštono panorama, Nemuno slėnis.

7. Ar galiu ilipti į bokštą, jeigu nesu labai sportiškas?

Bokštą iengtos 6 atokvėpio aikštėlės, kuriose galima pailsėti. Nesustojant lipimas iki pagrindinės apžvalgos aikštėlės užtrunka apie 7 minutes. Kopimą palengvina patogi avalynė.

8. Kokia kelio danga iki bokšto?

Iki bokšto veda specialiai paruoštas, išlygintas neASFALTUOTAS kelias. Jis nuolat prižiūrimas, tačiau esant lietingam orui yra šlapias, todėl reikėtų pasirūpinti tinkama avalyne.

9. Ar planuojama iengti perėją per A16 kelią?

Šiuo metu Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos rengia projektą, kuriuo planuoja iengti viaduką virš A16 kelio. Tuomet kelionė pėsčiomis iš Birštono kurorto iki bokšto bus dar patogesnė. Šiuo metu lankytøjai kelią gali kirsti ties saugumo salele – kelių eismo taisyklės tai leidžia.

(Nukelta į 7 p.)

PR „Lietuvos draudimas“: nuo erkių nukenčia ne tik grybautojai – pavoju gali tykoti ir daugiabučio kieme

Antroje vasaros pusėje grybai ir uogos gyventojus vis labiau vilioja į miškus. Dauguma grybautojų ir uogautojų žino apie erkių pavoju ir stengiasi apsisaugoti nuo įkandimų. Tačiau „Lietuvos draudimo“ klientų istorijos rodo, kad žmonės su erkėmis susiduria ne tik miškuose ar pievose, bet ir Vilniaus daugiabučio kieme, pajūrio kopose ar tiesiog savo lovoje.

„Lietuvos draudimo“ Asmens žalų skyriaus vadovas Jonas Stasinės teigia, kad klientų pranešimų skaičius apie žalas jau ne vienerius metus išlieka aukštas. Pirmajį šių metų pusmetį užfiksuoja maždaug 80 pranešimų apie žalas, kurias žmonėms sukėlė erkės. Net 9 iš 10 užfiksuočių atvejų yra susirgimai Laimo liga, nuo kurios nėra skiepu. Likusios žalos tenka pranešimams apie erkinį encefalitą.

Pasak J. Stasino, bendraujant su klientais, paaiškėja, kas skatina žmones pasidomėti draudimu nuo erkių sukeliamų ligų. „Neretai gyventojai nutaria apsidrausti, kai išgirsta, kad encefalitai ar Laimo liga susirgo kažkas iš aplinkinių, draugų, kolegų. Taip pat klientai dalinasi istorijomis, kai jiems įkando neužkrėsta erkė, tačiau tokia patirtis paskatino susimąstyti apie pavoju ir pasirūpinti apsauga“, – dėsto draudimo ekspertas.

„Viena mūsų klientė nustėro supratus, kad erkė jai į koją išsiurbė tiesiog kaitinantis saulėje pajūrio kopose. Kitas pavyzdys: visos šeimos narių draudimu pasirūpino tévas, kuris erkę pastebėjo ant kūdikio odos savo daugiabučio kieme, Vilniuje, kur žaliuoja kruopščiai prižiūrima veja ir žydi gėlės. O trečią nesenai nutikusių ir draudimu pasirūpinti paskatinusią istoriją papasakojo kaukiečių pora: erkę duktters pataluose paliko pasišildyti lovoje susirangiusi katė. Voragyvis išsiurbė vaikui į šlaunį“, – prisimena J. Stasinės. Anot jo, susidūrimai su erkėmis visada sulėtina streso bei įtampos, mat tenka kreiptis į specialistus ir laukti medicininių tyrimų rezultatų, kurie ats-

kleistų, ar nuo erkės nukentėjęs asmuo užsikrėtė, ar liko sveikas.

„Lietuvos draudimas“ pastebi, kad daugiausia nerimą keliančių išvykių jau kelerius metus paeiliui fiksuojama Panevėžio regione. Iš viso 2017–2019 metais Panevėžio regione užregistruotos 97 žalos. Tai 73 proc. daugiau už Kauno regione užfiksuočių žalų skaičių ir 79 proc. daugiau už Vilniaus regione užfiksuočių žalų skaičių.

Užkrečiamų ligų ir AIDS centro (ULAC) duomenimis, iš viso per metus erkų platinamomis ligomis Lietuvoje užsikrečia apie 2,5–3 tūkstančius išvairaus amžiaus asmenų. ULAC ekspertai išpeja, kad sergamumas erkiniu encefalitu didėja – per pirmą šių metų pusmetį šia liga susirgo 99 asmenys, o per tą patį laikotarpį pernai registruotas 61 ligos atvejis. Du ligos atvejai šiemet baigėsi mirtimis – Šiaulių apylinkėse ir Vilniaus mieste.

„Lietuvos draudimo“ duomenimis, daugiau negu pusė žalų dėl pavojingų ligų šiemet patyruusių klientų yra 50–60 metų amžiaus ir vyresni asmenys. Taip pat pastebima, kad vyrai šiemet nuo erkių nukenčia dažniau negu moterys.

J. Stasinės primena, kad riziką susidurti su erkėmis lemia ne tik miško augalijos tipas, metų laikas ir oro sąlygos, bet ir lankytųjų elgesys, apranga, net kūno kvapas. „Lietuvos draudimo“ Asmens žalų skyriaus vadovas pabrėžia, kad teritorija yra didelės rizikos endeminė zona, nes susirgimų skaičius kasmet yra itin aukštas, todėl kiekvienas gyventojas turėtų pasirūpinti tinkama apsauga nuo šių mažų, bet pavojingų gyvių.

Vasara – pavojingas metas širdžiai: 10 patarimų ligoms išvengti

(Atkelta iš 4 p.)

mēgstamomis ir ramiomis veiklomis, sportu, muzika. Jei nepadeda tokios atspalvaidavimo priemonės, nebijo kritekis į psychologą ar psichoterapeutą. Jie išklausys ir patars, o prireikus skirs gydymą.

9. Gydykite diabetą. Cukrinis diabetas padvigubina riziką susirgti širdies ligomis. Taip yra dėl to, nes ilgainiui dideli cukraus kiekiai kraujyje gali pakenkti jūsų kraujagyslėms ir nervams, kurie kontroliuoja širdies darbą. Taigi svarbu išsitirti dėl diabeto, o sergantiesiems šia liga – ją kontroliuoti.

10. Išsimiegokite. Jei nemiegate pakankamai, didinate aukšto kraujospūdžio, nutukimo ir diabeto riziką. Daugumai susaugusiu per naktį reikia miegoti maždaug 7–9 valandas. Jei susiduriate su miego problemomis, kreipkitės į šeimos gydytoją,

kuris patars, kaip išugdyti tinkamus miego išpročius.

Kada kreiptis pagalbos?

Kai kurie simptomai pranašauja insultą arbą infarktą. Pajutus tokius simptomus reikėtų nedelsiant kviesti greitąjai pagalbą.

Insultą galima ištarai, jeigu sutrinka pusiausvyra ir koordinacija, nutirpsta viena kūno pusė, pakinta gebėjimas kalbėti – žmogus sunkiai taria žodžius ar sunkiai suprantą, ką kalba kiti, sutrinka regėjimas, pradedė pykinti ar pasidaro sunku ryti, užklumpa stiprus galvos skausmas.

Infarkto požymiai yra stiprus skausmas už krūtinkaulio, kuris plinta į kitas kūno vietas, pavyzdžiui, ranką, kaklą ar pilvą. Susubkite kviesti pagalbą, jei kankina dusulys, trūksta oro, išmuša šaltas prakaitas, pykina, svaigsta galva.

Rugpjūčio 6 d. 10.30 val. bus atliekami žemės sklypo (kad. Nr. 6918/0002:34), esančio Prienų r. sav., Veiverių sen., Juodbūdžio k., priklausančio Violetai Jankauskienei ir Algui Jankauskui, kadastriniai matavimai.

Kviečiame gretimo žemės sklypo (kad. Nr. 6918/0002:85) vienų iš bendrasavininkų Monikos Teresės Ruseckaitės ir Marijonos Jokūbaitienės turto paveldetojus dalyvauti matavimose. Matavimus atlieka UAB „ARVIMEDA“, Raudondvario pl. 164A, Kaunas, tel. 8(37)321461.

Atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus apie Birštono apžvalgos bokštą

(Atkelta iš 6 p.)

Dėl papildomo saugumo šiame keliu ruože įvestas greičio ribojimas, yra įspėjamieji ženkliai.

10. Kokius dar lankytinlus objektus galiu aplankytu netoli Birštono apžvalgos bokšto?

Birštonas – tarptautinių sveikatinimo paslaugų kurortas Lietuvoje, garsėjantis unikalia gamta, Nemuno kilpų vingiais, mineraliniu vandeniu ir karališkomis šaknimis. Kurorte gausu lankytinų vietų ir kitokių pramogų visai šeimai. Daugiau informacijos galite rasti interneto svetainėje, adresu www.visitbirstonas.lt

11. Ar prie bokšto yra galimi nusipirkti gérimus / užkandžių?
Šiuo metu prie bokšto prekiav-

jama kava. Su kitais prekybininkais, išreiškusiais norą pasiūlyti lankytams savo paslaugas, vyksta derybos. Tačiau visai šalia bokšto esantis Birštonas turi puikiai išvystytą infrastruktūrą kokybiškam laisvalaikiui – čia gausu vietų pavalyti ar apsistoti, vyksta kultūros bei sporto renginiai. Visa informacija apie svečiams aktualias paslaugas teikiama www.visitbirstonas.lt.

12. Kur artimiausia vieta nuo bokšto pavalyti?

Nemuno kilpų vingiuose esančiame Birštono kurorte šiuo metu veikia 30 maitinimo vietų, kuriose galima pavalyti, pasimėgauti kava, desertais ar tiesiog atsigaivinti.

Kultūros kryžkele

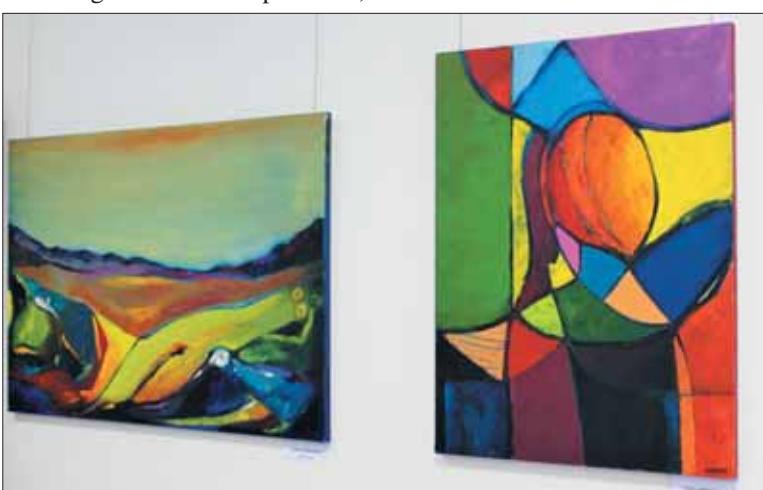
Nemajūnuose buvo susibūrė tapytojų plenero „Vasara Nemajūnuose 2019“ dalyviai, o liepos 24 dieną dviejose Birštono kurhauzo galerijos salėse atidaryta jų darbų paroda. Parodoje pristatyta dvylikos autorų: Irmos Gūžienės, Ritos Grėbliauskienės, Vandas Kaminskienės, Daivos Kupstienės, Paulos Kupstaitės, Jolitos Lubienės, Kristinos Martišienės, Ugniaus Motiejūno (plenero komisaro), Vėjo Motiejūno, Antano Obcarsko (plenero kuratoriaus), Zitos Tarasevičienės ir Ramintos Urbanienės – per devynias plenero dienas nutaptyti kūriniai.

„Gyvenime nieko nepasiektume be būsto, mėgiamo darbo ir draugų“, – tokiais žodžiais parodos dalyvius pasveikino Birštono kultūros centro direktorius **Zigmas Vileikis**. Jis dėkojo plenero organizatoriu monsinjorui Jonui Dalinevičiui už tapytojams suteiktą būstą ir puikias salygas kūrybiškumui skleisti. Monsinjoras **Jonas Dalinevičius**, savo ruožtu, dėkojo plenero kuratoriui Antanui Obcarskiui ir dalyviams – studijos „Antaniniai obuoliai“ koletyvui – už ilgametę draugystę. „Noriu jums padėkoti už buvimą kartu. Jūs savo veikla garsinate Nemajūnų kraštą. Lauksiu jūsų atvykstant ir kitais metais. Žinokite, kad visuomet jausite mano globą ir jeigu kada nors būtų liūdna – galite atvažiuoti pas mus“, –

sakė J. Dalinevičius. Apie mėgiamą darbą ir draugus žodį tarė plenero kuratorius, žymus tapytojas Antanas Obcarskas. „Noriu padėkoti monsinjorui už mums suteiktas gyvenimo salygas, ramybę ir tylą, kuria galėjome mėgautis Nemajūnuose. Taip pat dėkoju Zigmui Vileikiui, kuris jau ketvirtą kartą mums leidžia surengti parodą Kurhauzo galerijos salėse. Mums tai gražiausia galerija ne tik šiame krašte, bet ir Kauno apylinkėse“, – gražių žodžių negailėjo A. Obcarskas.

Tapytojų plenero „Vasara Nemajūnuose“ dalyvių darbų paroda dviejose Kurhauzo galerijos salėse vyks iki rugpjūčio 16 dienos.

Liucija Ališauskaitė

Autorė Vanda Kaminskienė. Kalnų mūza. Išpažintis.

Autorius Vėjas Motiejūnas. Iškyla.

Autorė Rita Grėbliauskienė. Tékmė.

Autorė Raminta Urbanienė. Prisiminimai. Muzikos garsai.

Tapytojų plenero „Vasara Nemajūnuose 2019“ dalyvių darbų paroda (II)

Autorės nuotraukos

Plenero dalyviai, organizatoriai ir rėmėjai.

Autorė Daiva Kupstienė. Candy land. Lietui lyjant.

Autorė Paula Kupstaitė. Exspres-sions.

Autorė Zita Tarasevičienė. Fiordai. Potėpis.

Autorė Jolita Lubienė. Srovės.

Autorė Irma Gūžienė. Peizažas.

Autorė Kristina Martišienė. Laiko žymės. Juda. Žalia juosta.

Autorius Antanas Obcarskas. Peizažas. Vasara.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (8 648 46182, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodenė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorii nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečadieniais ir šeštadieniais.

Offsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.

Indeksas 67283. Tiražas: trečadieniais - 2100 egz., šeštadieniais - 2600 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikraistisgyvenimas

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 ~ 315) 73786.

